

GIMNAZIJA
BEŽIGRAD

KONTROLNA NALOGA –
ZGODOVINA

2. LETNIK

Visoki in pozni srednji vek +
gospodarstvo

odlično (5)	90%
prav dobro (4)	77%
dobro (3)	63%
zadostno (2)	50%

Število točk: 25,5 /30 85 %

Ocena: 4

IME IN PRIIMEK:

MITJA SEVERKAR

RAZRED: 2. A

DATUM: 11. 3. 2024

ČAS ODDAJE:

Odgovarjaj s celimi stavki!

1. Na Iberskem polotoku je med 8. in 15. stoletjem potekal spopad med muslimanskim in krščanskim prebivalstvom. Kako imenujemo proces ponovne osvojitve Iberskega polotoka? Zakaj je proces potekal tako počasi? Kakšna je bila ena posledica teh spopadov v družbeni ureditvi v Španiji? 2/3t

Procen
~~Kaj~~ Proces imenujemo rekonkvista. Proces je potekal tako počasi, saj so se krščanska kraljestva med procesom osvajanja borila med sabo, namesto da bi sodelovala. Posledica tega je delitev na več kraljestev, primarno dve večji, katerih kraljica in kralj sta bila Izabela in Ferdinand, ki sta imela skupno državo, a vseeno vladala v vsakem ~~po~~ delu po svoje.

2. Kaj je bil predmet spora v t.i. investiturnem sporu? Navedi tudi dva glavna akterja, ki sta bila vpletena v ta spor. 1,5/2t

investiturni
Predmet spora je bilo postavljanje škofov. Glavna akterja sta bila Filip IV. Lepi, ki je omejil pravice papeža in uspešno poročil dvopapeštvo ter Henrik IV, ki je poskušal omejiti papeževe pravice, a mu ni uspelo.

lumniji
papež Gregor VII.

3. Benetke so bile ob koncu srednjega veka ena najmočnejših držav na Apeninskem polotoku. Kaj je Benetkam omogočilo, da so iz malega mesta postale ena izmed vodilnih sil na Apeninskem polotoku? Kateri dogodek predstavlja mejnik v širjenju ozemlja Beneške republike? 25/2t

Benetkam je omogočala to strateška pozicija ob morju in zaveznitva z Bizantskim cesarstvom. Mejniki v širjenju predstavljajo pomoč ^{vojaška} ~~Bizancu~~ ^{oslabljenemu} Bizancu, saj so tako dobili ogromno bonitet s strani Bizanca, kar jim je omogočilo ustvariti monopol nad trgovino in širjenje ter razrajanje novih ~~okoljskih~~ območij.

4. *Antonska vojna*

HUGO CAPET

4. Karolingi, ki so v zgodnjem srednjem veku vladali večjemu delu zahodne Evrope, so v 10. stoletju dokončno izgubili oblast. Kako se je imenovala dinastija, ki je nadomestila leta 987 izumrle Karolinge v Zahodnofrankovskem kraljestvu? Kakšni so bili dolgoročni politični cilji kraljev iz te dinastije? 2/2t

Dinastija, ki jih je nadomestila, so se imenovali ~~Kapetingi~~. Dolgoročni cilji so bili ustvariti močno državo, centralizirati državo in izgnati Angleže iz njihovega ozemlja, kar so eventualno tudi storili s stoletno vojno proti Angliji, v kateri so tudi zmagali.

polimenorani po
Hugu Capetu.

5. Potomci Viljema Osvajalca so vladali Angliji v naslednjih stoletjih. V obdobju katerega vladarja je bila sestavljena Velika listina svoboščin? Kaj je bistvo vsebine tega dokumenta in kakšen je pomen dokumenta za kasnejši razvoj? 25/3t

Velika listina svoboščin je bila sestavljena v času kralja Ivana. Bistvo je, da ^{plemstvo} se s To listino omejilo kralja pri tem, kaj sme delati. Prav tako so uvedli ^{judsko} skupščino, kar se je kasneje spremenila tudi v parlament, kar je ~~zaradi~~ zaradi česar je kralj izgubljal na pomenu.

6. V srednjem veku je zemljiško gospostvo postala osrednja gospodarska, upravna in sodna enota. Na katere dele je bilo razdeljeno? Izberi enega in ga opiši. 3/3t

Razdeljeno je bilo na pridvorno posest, kmečko posest in srenjsko zemljo. Srenjska zemlja je bila skupna in je ^{bila dana} ~~pripadala~~ vsem, ~~ki~~ ^{rabo} ~~so~~ delali in bivali na zemljiškem gospostvu. Navadno je je gospod izrabil za razne aktivnosti, kot je npr. lov, ~~ta~~ ^{ta} ~~ta~~ pa za pašnjo živine in nabiranje lesa. Srenjska zemlja je ~~pretežno~~ ^{neposeljena}, pogosto ~~zara~~ v obliki gozdov in močvirij. 4/4t

7. Obkroži črke pred pravilnimi odgovori!

- ☒ A Jezikovni otoki so lahko ena izmed posledic zunanje kolonizacije.
☒ B Smrt Henrika VIII. je sprožila vojno dveh rož. ^{anglikanstva??}
☒ C V času po velikih geografskih odkritjih so v Evropo prišle do takrat v Evropi nepoznane rastline kot so koruza, krompir, paradižnik in paprika.
☒ D Vprašanje nasledstva francoske krone je en izmed razlogov za začetek stoletne vojne med Francijo in Anglijo.
☒ E Če je oseba živela v mestu eno leto in en dan, brez da bi jo njen zemljiški gospod zahteval nazaj, je ta oseba postala meščan.
→ ☒ F Sistem volitev v Benetkah je bil zasnovan na tak način, da so lahko bogati meščani kupili pomembne položaje.

8. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja. 12t

Imenovani pooblaščenci kralja in kraljice Kastilije, Leona, Aragone, Sicilije, Granade itd. ter kralja Portugalske in Algarve so izjavili, da obstaja med njihovimi pooblastitelji nekaj nesoglasij o tem, kaj pripada kateri strani od odkritij, opravljenih zanju do današnjega dne, zaradi česar so v korist in prid miru ter za ohranitev dolžne medsebojne ljubezni pooblastili svoje pooblaščenke, naj potegnejo čez ocean ravno črto od tečaja do tečaja.

(Vir: Kronika človeštva, str. 374. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1997)

Kateri sporazum opisuje zgornje besedilo? Pojasni tudi, kaj določa ta sporazum!

~~porazum se imenuje~~ ~~Turdorski~~ ~~sporazum~~. Ta sporazum določa mejo med Portugalsko in špansko lastnino ozemlja. ^(večina J. Amerike) ~~Na~~ ^{Španci so} torej dobili vse, kar je bilo ~~z~~ zahodno od te črte, tudi tisto, kar potencialno še ni bilo odkrito, Portugalci pa vse vzhodno. (Afrika, Azori, razni otočki v Atlantiku in Brazilija).
~~sporazum se imenuje~~ ~~Turdorski~~ ~~sporazum~~.
~~Tordesillas~~

9. K imenu znanega raziskovalca dopiši kaj je odkril, zakaj je pomembno njegovo potovanje ali po čem je poznan. 3/3t

Vasco da Gama Obpluje Rt dobrega upanja, pride do Indije (najde pot do Indije po vrhodu)

Ferdinand Magellan Obpluje celotno Zemljo, s tem dokazuje da je Zemlja okrogla (najde pot do Indije po zahodu)

Henrik Pomorščak Ustanovi pomorsko solo, pod njegovim krilom odkrije različne otočke v Atlantiku, ki so jih Portugalci uporabljali za postojanke.
(npr. Azori)

10. Razloži pojme:
avignonsko papeštvo

Filip IV. Lepi doseže, da izvolijo francoskega papeža, ki nato središče Cerkve prestavi v Avignon. To privede do dvopapeštva, saj ~~imajo~~ imeli enega papeža v Rimu in drugega v Avignonu.
dož vlada v Benetkah, navadno izvoljen, eden izmed najbogatejših. Ima popolno oblast nad Benetkami.

ceh ^{vseh} skupnost obrtnikov istega poklica. ~~Določuje~~ Določuje cene, kdo in koliko lahko ~~opravlja~~ opravlja to delo, kdo ga ne sme.
obrniki